04/09/2024

4 Σεπτεμβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Ιερομάρτυς Βαβύλας και οι συν αυτώ Παιδομάρτυρες

/ Βίοι Αγίων

Ἅγιος Βαβύλας. Μηνολόγιον Βασιλείου Β΄. φ.10 (11ος αἰ.)

Σήμερα, 4 Σεπτεμβρίου, η Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του Αγίου Ανθίμου Κουρουκλή, του Προφήτου Μωυσέως, του Ιερομάρτυρος Βαβύλα Αντιοχείας, των τρισχιλίων εξακοσίων εικοσιοκτώ Μαρτύρων και της Αγίας Ερμιόνης, μίας από τις θυγατέρες του Αποστόλου Φιλίππου.

Άγιος Ιερομάρτυς Βαβύλας και οι συν αυτώ Παιδομάρτυρες

- ***Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος***

Η φοβερή περίοδος των διωγμών, των τριών πρώτων χριστιανικών αιώνων, ανάδειξε μέγα πλήθος Μαρτύρων, ανάμεσα στους οποίους συγκαταλέγονται και οι Ιερομάρτυρες, δηλαδή οι κληρικοί Μάρτυρες. Ένας από τους πλέον ένδοξους Ιερομάρτυρες υπήρξε και ο άγιος Βαβύλας.

Γεννήθηκε και έζησε στην Αντιόχεια στο πρώτο μισό του 3ου μ. Χ. αιώνα. Καταγόταν από ευσεβή οικογένεια, η οποία είχε δώσει πολλούς Μάρτυρες στην Εκκλησία. Οι Χριστιανοί της Αντιόχειας, εκτιμώντας την πίστη, το ήθος και τις ικανότητές του τον ανάδειξαν Επίσκοπό τους. Ο Βαβύλας ασκούσε με ζήλο και φόβο Θεού την υψηλή του διακονία. Κήρυττε με θάρρος και παρρησία, σε μια εποχή που και μόνο η φήμη ότι κάποιος ήταν Χριστιανός, συλλαμβάνονταν, βασανίζονταν και όταν δεν θυσίαζε στα είδωλα, θανατώνονταν με τους πλέον φρικτούς και επώδυνος τρόπους.

Όταν βασίλευε ο ασεβής και φανατικός ειδωλολάτρης αυτοκράτορας Νουμεριανός (254-284), σύναψε συνθήκη ειρήνης με τον βάρβαρο βασιλιά των Περσών, ο οποίος ήταν λιγότερο θηριώδης και απάνθρωπος από αυτόν. Ως εγγύηση για την τήρηση της συμφωνίας, ο πέρσης βασιλιάς έδωσε τον μικρότερο γιό του, να μεγαλώσει στα ανάκτορα του ρωμαίου αυτοκράτορα. Όμως ο θρησκομανής Νουμεριανός, αθετώντας την συνθήκη, θυσίασε το παιδί στους «θεούς» της αυτοκρατορίας, σφάζοντάς το με τα ίδια του τα χέρια!

Οι διωγμοί εναντίον των Χριστιανών ήταν σε εξέλιξη. Εγκληματίας αυτοκράτορας , ευρισκόμενος στην Αντιόχεια, θέλησε να δει με τα ίδια του τα μάτια, τι γινόταν στους χριστιανικούς ναούς και αποφάσισε να πάει στο ναό που λειτουργούσε ο Επίσκοπος Βαβύλας. Κάποιοι πιστοί τον ειδοποίησαν και ο γενναίος χριστιανός ποιμένας, διέκοψε τη λειτουργία, στάθηκε στην είσοδο και του απαγόρευσε στον ίδιο και τη συνοδεία του να εισέλθουν στο ναό. Τον έλεγξε ως ασεβή, ειδωλολάτρη και φονιά, λέγοντάς του ότι δε μπορούσε να εισέλθει στο χώρο, όπου λατρεύεται ο αληθινός Τριαδικός Θεός, θα τον μίαινε με την παρουσία του. Ο ιερός Χρυσόστομος έγραψε αργότερα για το θάρρος του αγίου Βαβύλα: «ποιόν άλλο σ’ ετούτο τον κόσμο να φοβηθεί – αυτός που με τόση παρρησία απώθησε τον ίδιο τον αυτοκράτορα;... Έτσι, δίδασκε τους αυτοκράτορες να μην ξεπερνούν την εξουσία τους πέραν του μέτρου που τους δόθηκε απ’ τον Θεό, και επίσης έδειχνε στους κληρικούς πώς να χρησιμοποιούν την αυθεντία τους».

Ο Νουμεριανός έφυγε κατησχυμένος, με την πολυπληθή ακολουθία του. Ταυτόχρονα σχεδίασε την εκδίκησή του. Την επόμενη μέρα έστειλε ομάδα

στρατιωτών να τον συλλάβουν και να τον οδηγήσουν ενώπιών του. Ο ηρωικός Επίσκοπος κατάλαβε ότι φθάνει το τέλος του και γι’ αυτό στάθηκε αγέρωχος και χωρίς ίχνος φόβου μπροστά του. Ο θηριώδης αυτοκράτορας, γεμάτος θυμό και οργή, τον ρώτησε γιατί παραβαίνει τις αυτοκρατορικές διαταγές, οι οποίες απαγόρευαν την πίστη στο Χριστό. Του έκαμε τη συνήθη πρόταση, να απαρνηθεί το Χριστό, να θυσιάσει στα είδωλα και να αφεθεί ελεύθερος. Ο Βαβύλας απάντησε με γενναιότητα, πως δεν αρνείται και δε θα αρνηθεί ποτέ την πίστη του στον αληθινό Τριαδικό Θεό και στον Υιό Του Ιησού Χριστό και παράλληλα έλεγξε την πίστη στα είδωλα, ως πίστη στους δαίμονες, σύμφωνα με το λόγο του Θεού, «πάντες οι θεοί των εθνών (είναι) δαιμόνια» (Ψαλμ.95,5). Του δήλωσε δε ξεκάθαρα πως όσα μαρτύρια και αν μεταχειριστεί δεν πρόκειται να προδώσει την πίστη του και να αρνηθεί το Χριστό.

Ο αυτοκράτορας έγινε θηρίο από το θυμό του. Λυσσομανώντας τον παρέδωσε στους δημίους να τον βασανίσουν φρικτά και να τον κλείσουν στο πιο σκοτεινό και υγρό κελί της φυλακής. Έδωσε δε διαταγή να συλλάβουν τα ανήλικα αδέλφια,

πνευματικά τέκνα του Βαβύλα, τον δωδεκαετή Ουρβανό, τον εννεαετή Πριλιδιανό και τον επταετή Επολόνιο.

Τα παιδιά, βλέποντας τους στρατιώτες να έρχονται να τους συλλάβουν δεν έτρεξαν να σωθούν, διότι έτρεφαν μεγάλη αγάπη στον πνευματικό τους δάσκαλο. Τα συνέλαβαν και μαζί την ευσεβή μητέρα τους Χριστοδούλη, τα οδήγησαν στον αυτοκράτορα, ο οποίος τους ζήτησε να θυσιάσουν στα είδωλα. Εκείνα αρνήθηκαν. Τότε έδωσε διαταγή να βασανίσουν με ανελέητους ραβδισμούς τη μητέρα τους και κατόπιν τα παιδιά, τόσους ραβδισμούς όσα ήταν και τα χρόνια τους! Κατόπιν τους έκλεισε στη φυλακή, μαζί με το Βαβύλα, ο οποίος τα εμψύχωνε. Μετά από μέρες φρικτών βασανιστηρίων αποκεφάλισαν τα τρία ηρωικά βλαστάρια του Χριστού.

Μετά ήρθε η σειρά του Βαβύλα. Αλυσοδεμένος οδηγήθηκε στον τόπο του μαρτυρίου όπου τον αποκεφάλισαν. Οι Χριστιανοί της Αντιόχειας περιμάζεψαν το τίμιο λείψανό του και το έθαψαν, μαζί με την αλυσίδα, στον ίδιο τάφο με τους αγίους Παιδομάρτυρες. Οι ηρωικές ψυχές τους πέταξαν στα ουράνια, να εγκατασταθούν κάτω από το θρόνο της μεγαλοσύνης του Θεού (Αποκ.20,4), ενώ τα λείψανά τους έμειναν στη γη για να θαυματουργούν, να αγιάζουν και να εμψυχώνουν τους πιστούς. Το μαρτύριό τους τοποθετείται στο έτος 254.

Περί το 350 ο αυτοκράτορας Γάλλος, αδελφός του Ιουλιανού του Παραβάτη και συναυτοκράτορας του Κωνστάντιου, έκτισε προς τιμήν του αγίου Βαβύλα ναό στο προάστιο Δάφνη της Αντιόχειας, όπου στέγασε το λείψανό του. Παρακείμενα υπήρχε ονομαστό μαντείο του Δαφναίου Απόλλωνα. Η δάφνη θεωρούνταν ιερό

δένδρο από τους ειδωλολάτρες, διότι πίστευαν πως κάποτε ήταν όμορφη παρθένα κοπέλα, την οποία κυνηγούσε ο ερωτομανής «θεός» να τη βιάσει. Εκείνη για να αποφύγει το βιασμό, μεταμορφώθηκε σε φυτό! Στο ανίερο εκείνο «ιερό» λειτουργούσε μαντείο, όπου το δαιμόνιο, που στεγάζονταν εκεί, έδινε διφορούμενους χρησμούς, τους οποίους οι άτυχοι λατρευτές του «θεού» χρυσοπλήρωναν στο εκεί αδίστακτο και σκοταδιστικό ειδωλολατρικό ιερατείο. Όμως μετά την μεταφορά του ιερού σκηνώματος του Ιερομάρτυρα Βαβύλα, το δαιμόνιο αδυνατούσε να δώσει χρησμούς και γι’ αυτό το «ιερό» εγκαταλείφτηκε και ερήμωσε.

Μετά το θάνατο του Κωνστάντιου (361) και την αναρρίχηση στον αυτοκρατορικό θρόνο του Ιουλιανού (361-363), ο παρανοϊκός αυτοκράτορας θέλησε να επαναφέρει την ειδωλολατρική παγανιστική θρησκεία και άρχισε άγριους διωγμούς κατά των Χριστιανών και της Εκκλησίας. Το Μάρτιο του 363 βρέθηκε στην Αντιόχεια, λίγο πριν εκστρατεύσει κατά των Περσών. Ζήτησε να μεταβεί στο «ιερό» του Δαφναίου Απόλλωνα, να θυσιάσει στο «θεό» και να ζητήσει χρησμό, για την έκβαση της εκστρατείας. Διέταξε δε να οργανωθούν λαμπρές εκδηλώσεις και να παραβρεθεί ο λαός της Αντιόχειας στην τελετή. Όμως με έκπληξη και απογοήτευση, όταν πήγε στο μαντείο, είδε την εγκατάλειψη του «ιερού» και την απουσία των Αντιοχέων. Συνάντησε έναν άθλιο γέρο ειδωλολάτρη ιερέα, με μια χήνα παραμάσχαλα για τη θυσία. Μάλιστα ο σκοταδιστής ιερέας και μάντης διαμήνυσε στον θρησκομανή αυτοκράτορα ότι ο «θεός» έπαψε να χρησμοδοτεί, διότι εμποδίζεται από την παρουσία του «μιάσματος», εννοώντας τα λείψανα του Χριστιανού Μάρτυρα Βαβύλα. Τότε εκείνος έγινε έξαλλος από το θυμό του και έδωσε εντολή να βεβηλωθεί το ιερό λείψανο, να απομακρυνθεί από το χώρο και να κατεδαφιστεί ο ναός του. Αλλά αμέσως έπεσε φωτιά από τον ουρανό, η οποία κατέστρεψε ολοσχερώς το σκοταδιστικό «ιερό». Ο Ιουλιανός εκστράτευσε κατά των Περσών, όπου βρήκε τραγικό θάνατο, ο οποίος ματαίωσε τα δαιμονικά του σχέδια.

Η μνήμη του αγίου Βαβύλα τιμάται στις 4 Σεπτεμβρίου.